

SZABOLCS

Fő szerkesztő: **Dr. KOMJÁTHY KÁZMÉR**

TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: **SZALAY BÉLA**ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM 16 FILLÉR.
TANITÓKNAK ÉS JEGYZŐKNEK EGÉSZ ÉVRE 4 KORONA.MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTI-
MÉTERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNÉL ÁRENGEDMÉNY.

TELEFONSZÁM: 284.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETHLEN-UTCZA 12. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 284

Színház.

A nyiregyházi színház-építés kérdéséről Balla Jenő városi tanácsos tollából értékes memorandum látott napvilágot, mely a színház-kérdés minden fázisára kiterjeszkedik. Értékesnek mondjuk azért, mert vannak részei, amelyek a kérdés megoldására nézve támpontokat nyújtanak, de nem hallgathatjuk el, hogy vannak részei, amelyek ellen a közérdek szempontjából tiltó szavunkat fel kell emelnünk.

A memorandum főbb elvei, hogy egészen új színház építendő, hogy a színház csak a Dessewffy- vagy Károlyi-téren találhat helyet, hogy a színház-építést a színház-látogató közönség fizesse meg, hogy külön színházi alap létesítsék, hogy az állandó színház gyakorlati megvalósítása érdekében mely várossal, illetve mely városokkal létesítsünk szövetséget.

Ezuttal nem az a célunk, hogy a memorandum előnyeit ismertessük, hanem az, hogy mielőtt az illetékes tényezők e kérdéssel a megvalósítás szempontjából foglalkoznak, azokat a

kardinális tévedéseket szögezzük le, amelyek a javaslat reális voltát kétséggé teszik.

Két irányban fogunk ezuttal a javaslattal szemben kritikát gyakorolni. Elsősorban azt nem tartjuk helyesnek, hogy a színház a Dessewffy-, vagy Károlyi téren építtessék fel. Nem tartjuk helyesnek azért, mert mindenütt a világon arra törekednek a városok, hogy mentől több, mentől nagyobb területet létesítsenek, hogy ahol lehet, ezt a célt közegészségügyi szempontokból, még a legnagyobb anyagi áldozatok árán is, megvalósítsák. De különösen nem tarthatjuk helyesnek ezt a köztetek elleni politikát egy alföldi, homoktalajon épült városnál, amilyen Nyiregyháza, ahol a köztetek már magukban véve elsőrendű életszükségletét képezik, nemcsak közegészségügyi, hanem szépészeti szempontból is a város reális, egészséges fejlődésének.

Ezzel szemben a kérdéses javaslat éppen azt akarja, hogy a legszebb, legfejődésképesebb tereink egyikére halálos csapást mérjünk. Azt tervezi, hogy vagy a Károlyi-, vagy a Dessewffy-

teret építsük be. Ez ellen a terv ellen már ezuttal tiltakozunk.

A másik irányu tévedése a javaslatnak az, hogy a színház felépítését a színházlátogató közönséggel tervezi megfizettetni. A megoldási mód a javaslat szerint az volna, hogy a jegyek árát 50%-kal felemelnék s a befolyó többlet-bevétel a várost illetné. Legelsősorban nem hisszük, hogy akadna szinigazgató, aki nyers jövedelmének egyharmadrészét a városnak átengedné akkor, amikor színházunk modernségével, tágasságával megfelelő mértékben emelkedni fog a rezsi, mert a javaslat maga is jó társulatot, jó előadásokat irányoz elő, ami a mostani viszonyokat figyelembe véve, a szinigazgatónak lényeges többlet-kiadást fog jelenteni. De különösen téves álláspont az, hogy a színházba járó közönség ajándékozzon és ajándékozhat a városnak egy 400000 koronás vállalatot.

A mi színházba járó közönségünk ma még nagyon közepes számú s legnagyobb része a mostani színházi árakat is megérzi, sőt nagyon sokan meg is nélkülözik. A színházi közönség a la-

István házasodik.

II.

Ugy oldalt pillant fel János a levélből, sejtve, hogy az öregek ezt nem hagyhatják szó nélkül.

Péter bá' csakugyan nagyot csap öklével az asztalra, hogy csak úgy táncol rajta a tányér, a korsó.

— Hallottunk má' ilyet, Julcsa, te? Lakzit tartott Amerikába!

Az asszony meg kezét összecsapva sópánkodik.

Má' ilyet-é? Ez az Isvány, ez az Isvány. Nem hogy haza gyűtt vón! Jaj, minek is engedték — s hangja elcsuklik a sirástól. Kék kötényének meg ismét dolga akad a szeme körül.

János tovább olvas.

A Mónár Marit hát nem fogom elken-

dőzni, ha hazamegyek. Mongyák meg neki, édes szüléjím, férhő' mehet mán, akihő' akar. Van olyan szép az én mátkám is, mint ő. Sárga haju, pirosképü, angol lyány. Ott dőgozik a gyárba, ahun én. Magyarul igaz hogy nem beszél, de én má' értem valahogy a nyelvit. Egy kis pénzecskeje is van, meg hogy nagyon ügyes kezü. Majd meglátja, édes anyám, ha hazamegyünk. Mer' nem fél ám velem gyönni.

Ezekután kedves Szülejimet Istennek ajánlván, levelem bezárva, maradok hü fíjuk KISPÁL ISVÁNY.

u. i. szeretném áldásukat kapni, édes Szülejím. Ha nem is tehetik kezüket a fejemre, azért ugye, jó szívvvel fognak lám gondolni?

A levél végeztével nagy csend nehezedik a kis csoportra. Szegény öregek úgy nekibusulnak, úgy elgondolkoznak a levelen. Milyen szomorúságot is hozott az az irás.

Egyetlen fiuk az ő tudtok nélkül megházasodik ott a tengeren túl, ahelyett, hogy hazajött vóna. És még nem is magyar a menyecske! Még csak nem is érti a magyar nyelvet egy 48-as katonának a menyé! Szégyenletes dolog e bizony.

S úgy neki busulnak az öregek, hogy a kisbiróról egészen megfélemednek, nem hogy megkinálnák egy kupica szilvapálinkával, ahogy máskor szokták. Annak pedig bizony jól esnék lemosni az ut porát a torkáról. Számot is tart rá, hiszen eddig még sohasem bocsátották el anélkül.

Egyik lábáról a másikra áll, köhécsel, de csak nem kerül elő az a butykos.

Végre belátva, hogy itt már nem igen lesz máma szükség, megtaszítja ujjával a sapkáját, jó'cakát köszön s nagy léptekkel mérgesen eltávozik.

(Folytatjuk.)

Kerekes Pál uridivat és szabóüzletét átvettem

és a raktáron levő összes divatcikkeket, gyapjuszöveteket, stb. stb. minden elfogadható árban elárusítom.
Férfi kalapok 3 koronától, férfi ingek 3 koronától, nyakkendők óriási választékban 90 fillértől feljebb.

KEREKES PÁL UTÓDA.

Bámulatos olcsó árak!

Telefonszám 197.

teiner pályán levő középosztályunkból kerül ki legnagyobb részben. Hogy ennek az osztálynak a megélhetési viszonyai mennyit rosszabbodtak, napról-napra halljuk s olvassuk. Ennek a társadalmi osztálynak is szüksége van a szellemi élvezetekre. Ha felemelik a színházi árakat, megfosztják a lateiner-osztály zömét attól, hogy színházba járhasson, de megfosztják a színházat egy igen számottevő közönségtől is, amelynek elmaradása kétségessé teszi azt, hogy a színház jó üzlet is legyen.

Minálunk még nem érett meg a színházkérdés arra, hogy két vállalat prosperálhasson belőle, hogy a szingazgató is, a város is vagyont gyűjtson a művelt középosztály keserves filléréiből.

Városi apróságok.

A fiákkeresek megrendszabályozását egyszer már megkezdhetné a főkapitány ur. A napokban az az eset történt, hogy egy őrizet nélküli fiákkeres-fogat a piacon áruló asszonyok közé ment s ott valóságos Titanic-jeleneteket rögtönzött. Felfordított csónakok, azaz, hogy kofakosarak, jajveszékélő asszonyok, összetört tojások, szétfolyt tejfel, az életveszélyes helyzetből menekülő népség tették a helyzetet részben komollyá, részben komikussá. A fiákkeres kocsisok üljenek a bakon, ne kaszinózzanak 6—8-an együvé gyűlve s nem fog hasonló eset megtörténni. De hát ezt mind meg kellene parancsolni s végrehajtását ellenőrizni, csak volna, aki parancsoljon! És volna, aki ellenőrizzen!

Az ideai gyermeknap — úgy hirdik — sokkal többet jövedelmezett, mint a tavalyi. Csodálatos jelenségnek tartjuk ezt, amikor minden társadalmi mozgalmak — pláne olyan, amely áldozatokkal jár — lassan-lassan visszafejlődik. A Magyar Védő Egylet címe alatt folytatott társadalmi mozgalom például teljesen kudarcot vallott. Pedig ott talán kézzelfogható anyagi eredményei lehettek volna a mozgalomnak. De hát ez nem kellett, mert sovíniszta magyar eszme diadaira jutását jelentette volna. Nem a gyermeknap diadala ellen akarunk ezzel fegyvert kovácsolni. Sőt! A gyermeknap ügyét mi az előbbivel egy sorba helyezzük. És a gyermeknap diadala nekünk csak öröm, hogy a társadalom megérti a gyermekvédelem óriási nemzeti jelentőségét s maga siet a gyermekvédelem minél hathatósabb megvalósítását előmozdítani. Csak előre! De az álhumanizmussal félre!

Egy filantróp a szabolcsvármegyei pártfogó-egyesületnek 1000 koronás alapítványt tett. Gyönyörű dolog! Csak egy a hiya. Az, hogy kevesen vannak ilyen igazi

humánus gondolkozású emberek, akik társadalmi és anyagi helyzetüknek megfelelőleg kivennék a részüket onnan is, ahol nemcsak egyéni haszonról, de magasabb, emberibb eszmék diadalra jutásáról lehetne szó. Mert ne csak ott legyen az ember a tálpán, ahol az egyéni érdekről van szó, hanem ott is, ahol az egyéni érdeket az altruista törekvésekkel össze kell egyeztetni.

A színészek végre megérkeztek. Sokan nehezen várták már őket. Szeretik azt mondani, hogy a színészek életet, mozgalmat hoznak közénk, hogy felfrissítik a létért való küzdelemben elfáradt idegeinket. Szép dolgok ezek! De az érem másik oldalát senki sem nézi. Azt, hogy mit visznek el tőlünk a színészek? A vidámságunkat, hogy meghagyjanak bennünket egyhangú életünk között, egy csomó titkos és még több nem titkos ábrándot, amelyeknek néha folytatása, ritkán szomorú folytatása szokott lenni — no meg a pénzünket, — amelyet azonban csak akkor sajnálunk, amikor vége van a színházi szezonnak s amikor bátran bevallhatjuk, hogy már akkor — eső után vesszük a köpenyegét!

A sóstó-fürdő ma holnap ünnepélyesen megnyílik. Nehezen várjuk a megnyitást, de még nehezebben azt, hogy a Sóstó ne csak fürdő, de kirándulólhely is legyen. De hát ebből az idén, ugylátszik, semmi sem lesz. A vendéglő-épület, amelynek kedvéért igen sokan keresnek fel a Sóstót, mint fürdőt, ma még sehogy sincs. És még remény sincs rá, hogy rövid idő alatt a forgalomnak átadható legyen. No de vigasztalódjunk! Ez a városi rendes gazdálkodás s ettől a megszokott rendtől eltérni igazán nem volna következetes eljárás.

Bérmálásra

a legszebb és legmodernebb fényképek és nagyítások:

helyben Iskola-utca 3. szám alatt készülnek

Ábrahám István és Szabó Miklós

Dunky fivérek cs. és kir. udvari fényképészek utódainál elsőrendű kivitelben és rendkívül olcsó árban.

6 darab vizit . . .	maté kép	5 korona.
6 " Cabinet . . .	" " "	10 "
6 " nagy macart . . .	" " "	16 "

ezenkívül minden megrendelő 3 drb. szép kivitelű maté levelező-lapot kap.

Csoport és házonkívüli felvételek egész olcsó árban.

Tisztelettel kérjük a n. é. közönség szíves támogatását s kérjük munkánk elsőrendű kiviteléről meggyőződni. Kívánatra mindenkinek mintaképeket készítenek.

Kitűnő tisztelettel
ÁBRAHÁM és SZABÓ
 Dunky fivérek cs. és kir. udv. fényképészek utódai.
 Miskolcz Nyiregyháza.

A vármegye közgyűlése.

Régi tradíciók eleventültek fel előttünk a vármegye tavaszi közgyűlésének napján. Mintha a régi szép idők tértek volna vissza, mikor a vármegyei autonomia, a vármegyei közgyűlések jelentősége még korlátokat alig ismert, mikor még a vármegye maga, hatalma tetőpontján állott.

Nagy érdeklődés előzte meg a közgyűlést, de az érdeklődés a közgyűlésen még nagyobb volt. A reggeli vonatok szinte öntötték a megyebizottsági tagokat. A tömegből itt egy patriarchális alak, ott egy hatalmas kuruc kinézésű magyar tűnik ki, sok embertől körülvéve, akikben, ha a régi jó idők tértek volna vissza, egy-egy párt hatalmas vezérét sejtette volna az ember. De hát az idő vissza nem tér soha, a patriarchális alak, a hatalmas, kuruc kinézésű ember éppen olyan szürke bizottsági tag, mint a többi. A nagy érdeklődést, a régi tradíciók felelevenülését az váltotta ki, hogy a vármegye közgyűlésén több állást választás útján töltöttek be. Ez volt a vármegyei tavaszi közgyűlésnek talán nem a legfontosabb, de a közérdeklődést leginkább felkeltő tárgya.

A közgyűlésről a következőkben számolunk be:

Gróf Vay Tibor főispán a közgyűlést diszmagyar ruhában nyitotta meg. Elparentálta leveleki Molnár Gyula és Mikecz Miklós elhunyt bizottsági tagokat, akiknek emlékéért a főispán indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvben megörökítette.

A főispán dr. Fráter Ernőt tb. főügyésszé, Kubinyi Zoltánt és dr. Szentmiklóssy Jenőt tb. főszolgabírókká nevezte ki.

Az alispáni jelentést, mivel az a bizottsági tagokkal előzőleg közöltetett, a közgyűlés felolvasottnak vette.

Az alispáni jelentéshez Kállay András szólt hozzá, aki a közgyűlés lelkes helyeslése mellett üdvözölte az alispánt a jelentésben foglaltakért, majd két indítványt tett, hogy irjon fel a törvényhatóság a kormányhoz Nyiregyházán felállítandó borközraktár felállítására érdekében és hogy a vármegye kérelmezze a kormánytól a kivándorlás csökkentése céljából, a kivándorlóktól megkivánt óvadék felemelését.

A közgyűlés mindkét indítványt elfogadta s az alispáni jelentést tudomásul vette.

Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után került a sor a választásokra. A Korniss Géza nyugalomba vonulásával megüresedett első aljegyzői, az ujonnan szervezett nyirbaktai járásban a főszolgabírói és egy szolgabírói, valamint az esetleg megüresedő állások kerültek betöltésre.

A választások előtt kijelölő-bizottság alakult, amelybe a közgyűlés Borbély Gás-

Friedmann S. Sándor

Telefon 211.

cipőáruházába Nyiregyházán a legújabb amerikai és francia tavaszi cipőkülönlegességek megérkeztek.

Telefon 211.

pár, Gencsy Albert és Szikszay Pál, a főispán pedig Kállay András, Somogyi Gyula és Liptay Bélát választotta meg, illetve nevezte ki.

A Korniss Géza helyére első aljegyzőnek egyhangulag Kauzsay Ödön harmadik aljegyzőt választották meg.

Az új főszolgabírói állásra három pályázat érkezett. Szunyoghy Ferenc IV. aljegyző, Vay Zoltán és Nozdroviczky László szolgabírák pályáztak, kik közül Nozdroviczky László a közgyűlésen pályázatát visszavonta. Névszerinti szavazás után 201 szavazattal 43 ellenében Szunyoghy Ferencet választotta meg a közgyűlés a nyirbaktai járás főszolgabírájává.

A harmadik aljegyzői állásra Dobos László szolgabíró, a negyedik aljegyzői állásra Mikecz Lászlót választotta meg egyhangulag a közgyűlés.

A két szolgabírói állásra négy pályázat érkezett: Tompos László, Gergelyffy Endre, Fráter Szabolcs és Erdőhegyi Lajos közigazgatási gyakornokoktól.

A kandidáló-bizottság Erdőhegyi Lajos kivételével a pályázókat jelölte, kik közül Tompos László és Gergelyffy Endre egyhangulag szolgabírákká választották.

A megválasztott tisztviselők a közgyűlésen az esküt letették.

A közgyűlés második napján kevesebb érdeklődés mellett mintegy 500 ügyet intézett el a közgyűlés.

Mezőgazdaság.

Felolvasta a Bessenyei-kör szabadliceumi osztályán:

Szomjas Gusztáv.

VII.

Istállótrágyázás. Ha használatunk dejectumait felfogjuk valamely almozó anyaggal, aminők a szalma, törek, tőzeg, fűrészpor, homok, lehullott falevelek s telepeken helyesen kezeljük s a szántóföldön széttergetjük, ezt az eljárást nevezzük istállótrágyázásnak.

Ez a legegyszerűbb talajjavító methodus, de rendkívül hálás, mert a növény részére szükséges tápanyagokat, sókat tartalmazza, elkorhadván, a talaj humusát gazdagítja. A trágya a földbe kerül, ott erjed, bomlik, hő fejlődést, a talajt légjárhatóvá teszi, ammoniak sói nedvességhez kötődnek.

Erjedés közben gyors melegágyat nyújt a talajbakteriumoknak, mert a talajbakteriumok csak úgy szaporodhatnak el a földben, ha kellő meleg, nedvesség, bomlódó szervezetek, porhanyó föld áll rendelkezésükre. A talajbakteriumok jelenléte adja meg a talaj culturállapotát.

Ma már az egész mezőgazdálkodási tudomány a talajbakterium elméletén rágódik, határozott, pozitív kialakult ismeretek ezen a téren még hiányoznak.

Az istálló-trágyázásnál a földolog a kihordott istállótrágyát lehetőleg azonnal sekélyen a talajba juttatni, mert a mélyen leburkolt trágya csak eiszenesedik, amit a levegő hiánya idéz elő.

Rokon az istállótrágyázással a guanó. Tengeri madarak, denevérek dejectumai és hullái ezek.

Délamerika nyugati tengerpartvidéke, valamint egyes barlangok szolgáltatják a legnagyobb mértékben a guanót. Délamerika partvidékein még ma is millió számra élnek a tengeri madarak. A guanót jellemzi a rendkívüli phosphor, nitrogén és mészgazdaság.

Mütrágyák. Tudjuk, hogy a növények nitrogén, phosphor és kálióból táplálkoznak.

A nitrogént, mint mütrágyát Chile földjén feltárt bányákból nyerik s chili salétromnak nevezik.

Nagyon jól tudja Amerika, mit jelent ez a nitrogén-trágya s méreg drágán bocsátja Európa rendelkezésére.

Ujabbán ezek a bányák az intenzív kiaknázás következtében kimerülő félben vannak s hozzávetőleges számítás szerint 40—70 év alatt teljesen ki is pusztulnak.

Ez adta a gondolatot a tudósoknak, hogy a levegő kiapadhatlan nitrogénjéből vonjuk ki a nekünk szükséges mennyiséget. Különösen Svédország vizesései kínáltak nagyon alkalmasnak, hogy a kívánt mechanikai erőt a nitrogén trágya előállításához nyújtsák.

Nem terjeszkedem ki, miként sikerült a levegőből előállítani a méz-nitrogént, ez már inkább a mechanika körébe vág, csupán csak azt említem meg, hogy a chemiai szaktudásnak ez a nagyszerű vívmánya hosszúra kitolta azt az időt, amidőn az emberiségnek attól kell félnie, hogy éhen pusztuljon.

Az anyag el nem vész, sem az energia.

Azt a mérleget kell a mezőgazdasági tudásnak kiegyenlítve tartani, amely mérleg az anyagforgalomban a minimális veszteséget mutatja.

A chili salétromra nézve megemlítem, hogy vásárlásánál kössük ki, hogy az ne legyen darabos és perklovált ne tartalmazzon, mert a perklovál a növényt kiégeti. A második fontos mütrágya a káli. Kálióból épül fel a növény váza, a rostok. A legtöbb talaj tartalmaz elegendő káli, azonban káli-ada-golással mintegy hizlalhatjuk a növényt.

A káli vegyi uton, a természetben előforduló kálisókból állítják elő, ilyenek a kainit, cornalit és sylvinit.

Ezekből 85—95 százalékos koncentrált sókat állítanak elő.

A magyar földre és mezőgazdálkodásra nézve legnagyobb fontosságú a phosphor-trágya. Jóllehet, talajunk mérhetetlen mennyiségben tartalmazza ezt az anyagot, de az egyoldalú zsarolása a földnek megapasztotta ezt a kincset leginkább azokban a fent elhelyezkedett rétegekben, a hol a növény gyökerével kereskedik.

A phosphorból épül fel az állati csontváz, a növény magja stb. s minél dusabb valamely talaj phosphorban, annál tökéletesebb a szem-képződés a növényeknél.

Mig a nitrogen sokszor egy-egy záporcsővel is nagymennyiségben jön le a levegőből, a káli kiapadhatlan mennyiségben fordul elő a talajban, addig a vízben oldódó phosphor csakis gondos pótlással lesz képes a növényzet igényét kielégíteni.

A legtermészszerűbb phosphor-trágya az állati csontliszt, amelyet erős párolással és kénsavas kezeléssel oldható állapotba hoznak.

A csont korlátolt mennyiségben áll rendelkezésünkre, evégből azon törték fejüket a tudósok, nem lehetne-e kőzetekből előállítani a phosphort? Így jöttek rá a phosphatos kővek ismeretére, különösen az apatit megismerésére.

A phosphát-kőzetek alakulását saját-szerűen magyarázzák a geologusok. Szerintök a szigeteken élő rengeteg állatvilág guanó-stól együtt elhelyezett s beiszapolódott, pettificalodott, azaz — megkövesedett.

Bérmálásra

szebbnél-szebb fiu és leányka

ékszerek,

órák

legnagyobb választékban és ez alkalommal mélyen le-szállított árban

Sándor Rezső

órá- és ékszerésznél
Nyiregyházán, Zrínyi I. u. 3.
Tel-fon 252.

A gondos anya csak eredeti

Dr. Soxhlet-féle készülékkel sterilizált tejjel neveli fel gyermekét, melyet legolcsóbban Blumberg József keztyü-, kötszer- és fűzőgyárában lehet kapni.

Külön próbaterem a kötszerészethez. Illatszerek, szappanok.

Telefon sz. 96. Kath. paróchia.

TANÜGY.

Madarak és fák napja 1911-ben. Az országos állatvédő-egyesület 1911. évi jelentése megjelent. E jelentés dr. Wilt György kir. tanfelügyelő jelentése alapján a Szabolcsvármegyében tartott madarak és fák napjáról is megemlékszik. A jelentés szerint mindenütt, de különösen Nyiregyházán, nagy hatással volt az ünnepély a gyermekre. E hatás következménye, hogy Nyiregyházán az erdőt a madarak megelevenítették s a kerttulajdonosok sokkal kevesebbet panaszkodnak a rovarok pusztítása miatt. A vármegye 318 iskolájából 35 jelentés érkezett be az ünnepély megtartásáról.

Nyiregyházán a madarak és fák napjának szép eredménye köszönhető a helybeli állatvédő-egyesületnek is, mert nagyban elősegítette az eredményt, az ünnepélyen pedig az egyesület titkára, Kubacska István ág. ev. tanító kivette részét a munkából. Ez ünnepélyeken Nyiregyházán részt vett dr. Wilt György kir. tanfelügyelő és Lengyel József kir. s. tanfelügyelő is.

A Szabolcsvármegyei Tanítók Otthona rohamosan közeledik a megalakuláshoz. A kitűzött nemes és ideális cél már eddig is sok tanítót tett az Otthon barátjává és lelkes hívévé, reméljük, hogy ez a jövőben hatványozódni fog. Nemcsak megyénkben, de az ország más részében is megnyilatkozik az érdeklődés. Így a napokban a Nagyszombatvidéki róm. kath. Népmvelők Egyesülete érdeklődött a létesítendő Otthon iránt és megkereste az Otthon szervezőjét, Király Imrét aziránt, hogy a Szabolcsvármegyei ált. tanító egyesület nyiregyházi járáskörének f. hó 8-iki közgyűlésén az Otthonról tartott ismertető előadásának tervezetét közölje velük, mivel hasonló intézményt óhajtanak létesíteni.

Statisztika a tanítók halálzásáról. Poroszországban most jelent meg egy érdekes statisztika a tanítók életkoráról. A működő tanítók 44%-a haladja csak meg az 50 évet. E statisztika szerint a tanítók átlagos életkora 37 és 1/2 év, 100 tanító közül alig 15 éri meg az 51—53 éves kort, a többi elhal. Szászországban a középiskolai tanárok átlag 49, Bajorországban 51 éves korban lépnek nyugdíjba munkaképtelenség folytán.

Ha nálunk is készítenének ily statisztikát, bizonyára szomorubb képet nyújtana a fentiéknél is, pedig az is elég tanujelét adja annak, hogy mennyire megviseli a szervezetet a tanítás. Hát még nálunk mily szomorú lehet a helyzet, ahol szakadatlan a tanítás a nyári szünidőt kivéve és ahol nincs a tanítóságnak módja arra, hogy üdüléssel helyrehozza megromlott testi épségét. Az iskolaév vége felé nagyon megszapornodnak a beteg tanítók s egymás után kérik a szabadságot, mert nem tudják kötelességeiket teljesíteni megromlott egészségük miatt. Me-

gyénkben is igen számosan kértek betegség miatt szabadságot. Így Nyirbátorban Zsák Andor áll. elemi iskolai igazgató, Papon Seres Gáspár áll. iskolai igazgató, Kisvárdán Láng Géza, Olajkárné Lenkey Gizella azok, akiket ágyba döntött az iskola. Mindebből az következik, hogy a gyermekek egészsége mellett, amelyről annyit beszélnek és amelyre ugyanis jól vigyázunk, kell gondolni és ügyelni a tanító egészségére is.

H I R E K.

— **Lapunkat a Szabolcsvármegye napi lap nyomdája készíti.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az esetleg szükségessé váló reklamációkat a nyomda címére, a lap szellemi részét illető dolgokat és a pénzküldeményeket a „Szabolcs“ szerk. címére: postafiók 11. sz., sziveskedjenek intézni.

— **Érettségi biztos.** A közoktatásügyi miniszter az autonóm felekezeti középiskolák folyó évi rendes érettségi vizsgálataihoz már kiküldötte a kormányképviselőket. Nyiregyházára Hirschmann Nándor pozsonyi főgimnáziumi igazgató lett kiküldve az érettségi vizsgálatokra.

— **Elmarad a bérmálás.** Mult számunkban egész terjedelmében közöltük a nyiregyházi esperesi kerületben tervezett bérmálás egész programját. — Egy időre most ez tárgyalanná vált, mert elháríthatatlan akadály miatt bizonytalan időre elmarad a bérmálás. F. hó 13-án, hétfőn délelőtt ment szét az egyes községek lelkészeihez a sürgönyi értesítés intézkedés végett. Azonban ez nem a végleges elmaradást jelenti, hanem csak egy bizonyos időre való eltolását.

— **Az ipartestületi hitelszövetkezet** skandalózus állapotainak megszüntetése végett vasárnap tartottak az ipartestület helyiségében népes értekezletet a megtartandó választásra vonatkozólag. Az elnöki tisztségre Oltványi Ödön városi tanácsost, az alelnökségre pedig Prok Pál ipartestületi elnököt jelölték.

— **A nyiregyházi kath. legényegylet** alig fél éve, hogy Petrovics Gyula apát, esperes pléb. elnöklete alatt megalakult s a nyiregyházi társadalom pártfogásával működni kezdett, tagjainak kellemes otthont nyújtott, tanulságos előadásokat rendezett, újabban ismét szép beruházásokról számol be. Szép kuglizót épített (fedett pálya) saját helyiségének udvarán, hogy tagjainak nyári szórakozásáról is gondoskodjék. Az egylet ezton is felszólítja az érdeklődő iparos ifjakat a belépésre. Beiratási díj 1 kor. Tagsági díj havi 50 fillér. *Egyéb fizetési kötelezettség nincs!* Vendégeket szívesen lát. A kuglizó megnyitása Pünkösdi II. napján lesz. — Az egyesület helyisége a Bujtoson, Lakatos Lajos egyesületi alelnök házában van.

— **Városi tisztviselők értekezlete.** Szalay Lajos verseci városi főmérnök folyó hó 19-ére Budapestre kongresszusra hívta össze a városi tisztviselőket.

Főként ez tette szükségessé a városi tisztviselőknek folyó hó 13-án a városháza tanácstermében tartott értekezletét.

Májerszky Béla polgármester szívélyes szavakkal üdvözölte a tisztviselői kart, majd Bogár Lajos főjegyző ismertette Versec város tisztikarának Budapestre, a tisztviselői kongresszus megtartására szóló meghívóját.

A tisztviselői kar egyértelműleg napirendre tért a meghívó felett. A rendezett tanácsu városok polgármestereinek egyesülete, — melynek a városok többi tisztviselői is tagjai lehetnek s nagy részben tagjai is, a multban mindenkor erős védelmezője volt a városi tisztviselők jogos érdekeinek. Most, amikor a törvényhatósági városok eddigi szervezetével a magyar városok kongresszusában, mint állandó szervezetben egyesül, még több sulyal fogja képviselhetni s bizonyára képviselni is, a városi érdekekkel szoros kapcsolatban lévő tisztviselői érdekeket. — Nem található tehát a multban okot a bizalmatlanságra, — a jövő pedig a szervezet megerősödése által a legszebb reményeket ébresztheti fel. Ilyen körülmények között indokolatlannak s céltalannak találta városunk tisztviselőikara, hogy Szalay verseci főmérnök által ötletszerűen, minden előkészítés nélkül összehívott külön kongresszuson részt vegyen.

Ezután Oltványi Ödön városi tanácsos indítványának tárgyalására tért át az értekezlet s azt, mint a tisztviselői kar már régebbi óhajának megnyilvánulását, egyértelműleg tette magáévá, Ehhez képpent kimon-

**Modernül berendezett
ÉTTEREM ÉS SÖRCSARNOK**

A Debreceni Első Takarékpénztár palotájában :

Figyelmes, pontos és előzékeny kiszolgálás.

Pilseni sörház

Debrecen.

Piac-utca és Kossuth Lajos-utca sarkán.

Vidékiek találkozóhelye.

Kitünő magyar és francia konyha.

Tisztán kezelt italok.

Valódi Pilseni sör.

Előre megrendelt társas ebéd, vacsora mérsékelt áron. — Telefon 958.

dotta, hogy az értekezletből kérelemmel fordul a képviselőtestülethez annak kimondása iránt, hogy a város iskoláiba a városi tisztviselők gyermekei teljes tandíjmentességben részesüljenek.

A főgimnázium kormányzótanácsához ugyancsak kérelmet intéz, hogy gyermekeik legalább abban a kedvezményben részesüljenek, amelyeket az ág. evang. tanítók gyermekei részére az eddigi gyakorlat alapján állandóan adnak. Ezen kérelmét arra alapítja, hogy a főgimnáziumot Nyiregyháza város létesítette s e címen a városi tisztviselők formálhatnak annyi jogot a maguk részére, mint amennyit a fenntartó egyház kebelében lévő tisztviselők élveznek.

— **Szakosztályi ülés.** A pénzügyi, jogügyi és építkezési szakosztályok folyó hó 14-én foglalkoztak a 24-én tartandó májusi rendes közgyűlés tárgyával.

A nyiregyházi gazdaszövetség kérelmére ló-, szarvasmarha- és baromfi kiállítás díjazására 1000 korona megszavazását javasolják arra az esetre, ha a Szabolcsvármegyei gazdasági egyesület lóversenyt nem rendezne s e miatt az e célra költségvetésileg biztosított díjak felszabadulnának.

A sulyánbokori dalárda részére a kért 60 korona segély megadását véleményezi.

A helybeli tanítóknak a Sóstón kedvezményes fürdőjegyek engedélyezése iránti kérelmét ez idő szerint teljesíthetőnek nem találta.

Szilágyi Mihály előterjesztéssel élt a polgármester azon intézkedése ellen, hogy a város két furott kutjára beadott ajánlatok feletti döntést nem vitte a közgyűlés elé. A szakosztályok javasolják, hogy a képviselő utólagosan s jóváhagyólag vegye tudomásul a polgármester határozatát, mely szerint a kutak furását a Sarkadi és Huszár-cégnek adta vállalatba.

Ugyanily irányu előterjesztést adtak be Glück Jenő és Lefkovits Zsigmond butorke-reskedők amiatt, hogy a Sóstó-fürdőre szükséges butorok szállításával polgármesteri hatáskörben bízott meg Heider Antal. Itt is utólagos jóváhagyást javasolnak a szakosztályok.

— **40 éves jubileum.** A nyiregyházi dohánybevéltő-felügyelőség és hozzátartozó hivatalok tisztikara e hó 25-én ünnepelni fogja Csázik Péter dohánybevéltő felügyelőt 40 éves közszolgálatának betöltése alkalmából. A jubiléus nemcsak hivatalnoktársai s alantosai, de egész társadalmunk osztatlan becsülését érdemelte meg hosszú, eredményes és közhasznú működése alatt.

— **Halálozás.** id. Fekete János nyug. rk. kántortanító, 48-as honvédőrmester 83 éves korában elhunyt. A megboldogult hosszú évtizedeken keresztül volt a nyiregyházi rk. egyház kántora s magas életkora dacára csak 4—5 éve vonult nyugalomba. Temetése e hó 17-én volt, a rk. egyház hiveinek nagy részvéte mellett. A temetést Petrovics Gyula apátplébános végezte fényes papi segédlettel.

— **A nyiregyházi m. kir. dohánybevéltő felügyelőség** hivatalos helyiségeit május hó 1-vel a Deák Ferenc-utca 3. sz. házba helyezte át. A hivatalos órák reggel 7-től d. u. 1 óráig tartanak.

— **Az ipartestületi hitelszövetkezet új igazgatósága és felügyelőbizottsága.** Nehány heti izgalom után az ipartestületi hitelszövetkezetben egyelőre csendet teremtett az új igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. Igazgatósági tagokul megválasztottak: Pivnyik András, Hoggan Mihály, Kiss Gyula, Wassermann Sámuel, Tárczay Endre, Mihalik József és Brüll Simon. Felügyelőbizottsági tagokul pedig Tomasoovszky Frigyes, Dudics József, Blum Ignác, Molárovcics György. A központi országos hitelszövetkezet a felügyelő-bizottságba dr. Szitha Sándort delegálta. Hogy a szövetkezetben lesz-e nyugalom az új igazgatóság vezetése alatt, — a legközelebbi jövő megmutatja.

— **1000 koronás alapítvány a Pártfogó Egyesületnek.** Propper Samu (Tura) a Szabolcsvármegyei Pártfogó Egyesület részére 1000 koronás alapítvány tett. A nemes emberbarát gyönyörű cselekményét mint példát állítjuk a társadalom elé.

— **Rendkívüli kedvezmény a Szabolcs tisztelt olvasóinak.** A magyar árszönyök régi, népszerű és kedves közlönye, a „Háztartás“ kiadóhivatalával, nagy anyagi áldozatok árán sikerült olyan egyezsége lép-nünk, hogy lapunk olvasóinak félévi 6 korona előfizetési ár helyett 5 koronáért, egész évi 12 korona előfizetési ár helyett 10 koronáért szállítja a „Háztartás“ kiadóhivatala a lapot. A „Háztartás“ mindent felölel, ami a gazdasszonyt érdekel, Divat, Kézimunka, Hasznos tudnivalók, Kertészet, Szépség, Egészség, Falusi major, Rejtvény, Humor stb. rovatai megfigyelésre méltó tanácsokkal szolgál: Konyha-rovata pedig rendkívül sok kipróbált ételreceptet tartalmaz. A Kürthy Emilné szerkesztésében megjelenő kiváló gonddal szerkesztett folyóirat havonta 3-szor jelenik meg, Az előfizetési pénzek a Háztartás kiadóhivatalának Budapest, VI., Eötvös-utca 36. sz. a. küldendők, de a postautalvány szelvényén hivatkozni kell e hirdetésben foglalt kedvezményre. Ingyen mutatványszámmal bárkinek kívánatra szívesen szolgál a „Háztartás“ kiadóhivatala.

— **Megnyílik az uszoda.** Mint értesülünk, a Julia-műmalom telepén létesített s pár éve teljesen átalakított, egészen modern, minden kívánalmaknak megfelelő uszoda f. hó 19-én nyílik meg. Ajánlanunk teljesen fölösleges ezt a kellemes üdülöhelyet főképpen itt Nyiregyházán a portengerben, hol se folyó, se egyéb szabad fürdöhely nincsen. Bérletjegyek is válthatók jutányos áron az uszoda pénztáránál. 6—9 férfiának, 9—12 hölgyeknek, 12 órától 8-ig férfiának. Jegyárak a régiéek.

— **A Sóstó fürdő** vasárnap nyílt meg. Bár az építkezésekkel nincsenek teljesen készen, mégis nagy számban keresték fel a kirándulók s cigányzene mellett a késő esti óráig élvezték a friss tavaszi levegőt, no meg Lendvai ételeit és italaikat.

— **Majális.** A messze vidéken híres gyermekmajális, melyen a nyiregyházi iskolák összes növendékei részt szoktak venni s bevonul még a tanyák népe is — szinte üresen marad az egész város erre a napra, — ez évben május hó 30-án, kedvezőtlen idő esetén 31-én lesz.

— **Tolvajhistória.** Báró Horváth Ferenc papi nagybirtokos istállójából ismeretlen tettesek elloptak mintegy 2000 kor. értékű lószerszámot. Másnap az összes holmit megtalálták a kisvárdai állomáson egybecsomagolva. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Verekedés a templomban.** Dobos Istvánné és Tóth Andrásné anarcsi lakosok parázs kis verekedést rendeztek múlt vasárnap az istentiszteleten. Véletlenül-e, vagy készakarva, nem tudjuk, de megtörtént, hogy Dobosné a Tóth Andrásné helyére ült, amin aztán hajba kaptak, pofozni kezdték egymást. A hívők választották őket széjjel.

— **Büntény a sóstói erdőben.** A nyiregyházi rendőrséget napok óta különös eset foglalkoztatja. Jelentést kapott, hogy a sóstói erdőben átlőtt mellel fekszik egy ember. A nyomban megejtett vizsgálat során ez a jelentés valótlannak bizonyult ugyan, de e helyett egy kített pólyásgyermek hónapok óta oszladozó hullamaradványait találta meg a rendőrség, amelyet az erdő vadjai, kutyák, varjak szétmarcangoltak. Az eset körülményeit tekintve, a feltevés az, hogy vidéki, társadalmi helyzetben levő leány tette ki az erdőbe gyermekét, hogy szegényét eltitkolja.

— **Növendék-hangverseny.** Szépen sikerült hangversenyt rendezett a múlt vasárnap délután a főgimnázium tornatermében Epstein Karolina zenetanárnő. A több, mint két évtized óta fennálló zeneiskola vasárnapi hangversenyével ismételtén beigazolta kitűnő hírnevét, magas nivóju vezetését. A műsor tartalmas számaiból elég ha kiemeljük Verdi, Mozart, Mendelsohn, Haydn, Moszkovszky, Schubert, Chopin és Beethoven neveit s ha konstatáljuk, hogy a nagy zeneszerzők műveit a fiatal előadók ügyesen reprodukálták, mert ebben már bennfoglaltatik a vezető tanárnő teljes dicsérete is.

— **Ne habozzunk,** amikor a kis gyermeknek nincs étvágya, rendetlen a székletében, bágyadt és soványodik. Itt gyors segítségre van szükség, éppen ezért áldás szülőre, gyermekre nézve egyaránt a Phosphatine Fallieres világhírű gyermekétápszert, amely a fejlődésben elmaradt szervezetet egykettőre felfrissíti, megerősíti, a benne foglalt mézfoszfát, a csontokat megkeményíti és az emésztő szerveket fokozott munkára serkenti. Nemcsak csecsemők, de serdülő gyermekek is szedik a Phosphatine Fallieres-t, mert az a legfinomabb és leghatásosabb tápláló anyagokat tartalmazza.

— **Látványosság a fővárosban.** San Remo néven egy impozáns és minden tekintetben tökéletes kényelemmel berendezett szálloda nyílt meg a főváros kellős közepén Dohány-u. 40. sz. a., a Nyár-u. sarkán, mindkét pályaudvarról villamos megállóhellyel. Ebben a szolid családi szállodában már 3-60 koronától feljebb gyönyörű, tiszta, világos és kényelmes szobák kaphatók. Lift, légfűtés, hideg-melegvíz.

Bácher, Melichár, Johnston gépgyárak

fióktelepe kizárólag RÁHMER SÁNDORNÁL, Debreczen, Piac-utca 43. sz., a Dreher mellett.

Egyedül itt kaphatók: a modern AVERY JUNIOR tengeri termelő eszközök. — Az eredeti Melichár UNIOUM-DRILL vetőgépek legújabb szabadalmu, kulcs nélkül beállító készülékkel és rögzített csoroszlyacsavarokkal. Az eredeti amerikai Johnston kéveköto aratógépek, a Bácher acélekék és könnyű kettősekék, a hullámos „IMPERATOR“ soros műtrágya vetőgép. Óvakodjunk silány utánzatoktól.

— **Szanatóriumba!** Ez a jelszó mind-
ama betegnek, kik alapos, szakszerű gyógy-
kezelést óhajtanak. Csakis sanatóriumképes,
az eredményes gyógykezeléshez nélkülözhet-
etlen tényezőkről kellőképpen gondoskodni.
Ezért jelent nagy haladást a gyógyászat terén
minden új sanatórium, de korszakalkotó
kiváltképpen az oly tökéletes alkotás, aminőt
Pöstyén-fürdő létesített a szenvedők javára.
Az új sanatórium kapcsolatban áll az összes
iszap- és hévíz-medencékkel és kádfürdők-
kel, sőt oly lakosztályokkal is bir, melyekben
az eredeti gyógyforrás be van vezetve. A
sanatórium kiváló jelentősége abban is meg-
nyilatkozik, hogy nemcsak a köszvényes és
csuzos betegek, hanem ideg-, gyomor-, cukor-
és szivbajosok is legkitünőbb kezelésben rés-
zesülnek a kiváló berendezés folytán.

Grand hotel San-Remo

NAGY SZÁLLODA

Budapest, Dohány-u. 40. Nyár-u. sarok.

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel be-
rendezve. Tiszta, világos
szobák 3-60 koronától.

Lift, légfűtés, ébresztő óra, hideg-meleg víz
minden szobában. : :

SPORT.

A vasárnapi mérkőzés.

M. A. K. — Ny. T. V. E. 2:1. Kettő-
egy a Miskolczi Athleták javára, ez az elmúlt
vasárnap sport eredménye. E rövid össze-
gezés azonban korántsem hű kifejezője a két
csapat erőviszonyának, mert aki végignézte
ezt az igazán változatos mérkőzést, kénytelen
elismerni, hogy az egyik csapat épp úgy
részletezett kitartó és lelkes munkájával a
győzelemre, mint a másik s egyedül a sze-
rencse döntötte el a küzdelem sorsát. Az,
hogy Fortuna éppen a vendégeknek kedve-
zett, mit sem von le a kék-fehéreknek, amint
nem emeli magasabbra a kék-pirosakat sem.
A lényeg: a játékosok által kifejtett ügye-
ség, gyorsaság, erő s ebben az ellenfelek
igazán egyenlőknek mutatkoztak.

A mérkőzés lefolyását a következőkben
adjuk: Már a választásnál Miskolcznak ked-
vez a szerencse s erős hátszéllel kezd. Az
első percekben kissé bizonytalan a játék s
inkább csak egymás képességeit puhatoják
az ellenfelek, a Ny. T. V. E. azonban nem-
sokára lábra kap és jobb szélsőjének veszé-
lyes lerohanásából csakhamar két kornert
ér el, sajnos, minden pozitív eredmény nél-
kül. Ezután Miskolcz erős támadásba kezd

és több elszánt kísérlet után sikerül a jobb-
oldali back lábrándulása folytán különben is
meggyengült kék-fehér védelmet áttörve a
vezető goalt megszerzenie. Kevéssel ezután
ugyancsak e team második felében a kapus
hibájából második goaljukhoz jutnak a mis-
kolcziak. A Ny. T. V. E. azonban mind he-
vesebben támad, kornert-kornert követ a kék-
pirosak terhére s közvetlenül a félidő végén
szabadrugásból kapujukba kerül a labda.
Félidő 2:1.

A második félidőben igazán elszántan
játszik mindkét csapat; a Ny. T. V. E. urálja
terepet, tulnyomóan frontba van, a kék-vő-
röseknek azonban minden sikerül, kapusuk
szinte boszorkányos szerencsével menthetet-
len goalokat véd s így a legveszélyesebb
támadások is meddők maradnak.

A vendégek csapatában a kapusnak és
közvetlen védelemnek igazán jó napjuk volt,
azonkívül — s ez egy-két kivétellel az egész
csapatra áll — helyezkedésük igen jó. Külön
említést érdemel még egészen fiatal jobb fe-
dezetük ügyes labdaszedéseiről és leadásaiért.

A kék-fehérek közül a jobbszélső,
Schönfeld valóban elsőrangú játékot produ-
kált. Veszélyes lerohanásai mindannyiszor a
legfeszültebb érdeklődést keltették. Külön
említést érdemel Szentpétery balhátvéd, míg
partnere, Groszmann, említett sérülése miatt
egyáltalán nem fejthette igazi képességeit. A
halsor s különösen nagy a centerben, igen
odaadó munkát végzett, főképpen azonban a
védelmet támogatta, míg a támadásnál a
csatárok többnyire magukra maradtak.

Kondor Aladár kitünő bíró volt.

Pünkösdkor, mint értesülünk, fővárosi
csapat mutatkozik be a Bujtosi sporttelepen
s így közönségünknek elsőrendű sportélve-
zetben lesz része.

SZINHÁZ.

Az **ártatlan Zsuzsi**. Színházi évadun-
kat az „Ártatlan Zsuzsi“-val kezdték meg
Zilahyék. A darab kitünő operett, gördülé-
keny, folytonos cselekménnyel, bájos zené-
vel. Hálás szerepek egytől egyig minden
szereplőé s ha kevés gondot fordítanak rá,
a darab sikere biztosítva van. A szereplők
ezuttal nem sajnálták ezt a fáradságot. Az
első előadás — a tulhosszu szünetektől el-
tekintve — telt ház mellett jól sikerült. Az
ártatlan Zsuzsi szerepében Beleznay remekelt.
Mintha ezt a szerepet neki irták volna. Ked-
ves játékaival, csinosan előadott énekszámai-
val, temperamentumos táncaival teljes sikert
aratott. Partnere, Bérczy, ritkán volt még
olyan jó, mint ezuttal. Székely Gyula, Fa-
lussy István, Kassay és Ligeti nagy szere-
pükben igen jót produkáltak.

Pénteken, 17-én, ismét az ártatlan Zsu-
zsit adták, nem nagy érdeklődés mellett.

Vasárnap délután. Május hó 19-én,
vasárnap délután 3 és fél órai kezdettel a

„Rang és mód“ c. klasszikus színmű kerül
színpadra, mérsékelt helyárrakkal. Ez alkalommal
Zilahy Gyula egyik legparádésabb szerepét,
Bannai Gábort fogja eljátszani.

Ámor, a pénzügynök. Vasárnap este
rendkívül érdekes és mulattató estélye lesz
a közönségnek. A kedves, kacagtató „Ámor,
a pénzügynök“ c., piros színlapos bohózat
kerül bemutatásra. A Vigszínház műsorának
egyik legnagyobb sikert elért darabja, mely
még most is műsoron van. Kitünő szerephez
jutottak a bohózatban Borbély Lili, Vajda I.,
Császár K., Guthy Sári, Virányi S., Kassay
Károly, Bérczi, Ligeti, Deésy, Székely, Szi-
lágyi, Békéssy.

Szerkesztői üzenetek.

Mama. Elkeseredettségét értjük, sőt át
is érezzük. Most azonban az obstrukció
annyira lebéközta törvényhozásunkat, hogy
nem volna alkalomszerű felhívni figyelmüket
a kitalált büntetési nemre nézve. Mi is azt
hiszük, hogy az ajánlott törökországi mód-
szer eredményre vezetne, de attól tartunk,
hogy ezáltal felkeltenénk a törökök féltékeny-
ségét, akik bizonyára azt hinnék, hogy a
török eunochok kizorítására törekszünk.
Pedig hiába, a nemzeti féltékenykedéssel is
számolni kell. — mert sok ott a háremőrnek
szánt ember.

NYILTTÉR.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szer-
kesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Nagyságos és főtisztelendő *Petrovics*
Gyula apátplébános urnak, ugyszintén
Desseffy Emil és *Szalay* Jenő tiszte-
lendő uraknak hálás köszönetet mon-
dok gyermekeim nevében és boldog
emlékezetű férjem elhalálása alkal-
mából végzett gyászszertartásokért.

Fogadja *Jakab* József kántor ur, va-
lamint a dalárda is hálás köszönetemet
a temetésen való közreműködésükért.

867

Özv. Fekete Jánosné.

Klein I. D. szállító Budapest,
ajánlja gyűjtőkocsi forgalmát.

10—2

Eladó üzlet a Főtéren Debrecenben

legforgalmasabb helyen.

Férfi és női divatárakkal. 5—1

Bővebbet RÁ CZ BÉ LA bank és tájékoztató iro-
dájában, Debrecen, Csapó-u. 12. Telefon 10—27.

LIPIK **ELSŐRANGU**
GYÓGYFÜRDŐ
Szlavonia

Alkalikus, sós, jódos vizek.

Radiovakti források.

Biztosan gyógyít: rheumát, ischiast,
anyagcserezavarokat
cukor-betegségeket,
alkati bajokat, kórokat, gyermek-kórokat,
csonttöréseket és izzadmányokat.

64^{CO} Nyári és téli kura. Kívánatra pros-
pektus ingyen.

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasut bármely állomására, körkemencéjében égetett **kitünő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserepet.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyezők s 1912. január
1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kedvez-
ménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogad a

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

EGY FŐVÁROSI FIÚ-INTERNÁTUSRÓL.

Azt a kulturhivatást, melyet a külföldi nagy metropolisokban a szülői házat pótló és a zsenge ifjúság nevelését, irányítását célzó internátusok évtizedek óta egyre fokozottabb mértékben töltenek be, a mi közönségünknek az a része, mely a modern nyugat kulturális haladása iránt mindenkor fogékony volt, évről-évre intenzívebben méltányolja. Ma már a mi fővárosunk is dicsekedhetik ilyen kulturtényezővel. Festői környezetben, a város legszebb és legegészségesebb részén, a Város-liget tőzszomszédságában, az Andrássy-út környékén, a legszebb villanegyedben emelkedik Gábor Ignác fiú-internátusának pompás palotája (Munkácsy-utca 21.) Vidám kacagástól hangos ilyenkor az intézet szép kertje, egészségtől, jókedvtől kipirult arcú fiúk üdvözlik a tavaszt a boldogságtól mámorosan.

Gyönyörű az intézet modern, célszerű berendezése, mely minden tekintetben megfelel a higiénia és pedagógia követelményeinek. Tágas, szellős hálótermei, gyakori fürdés (télen otthon, a melegebb hónapokban uszodában), továbbá a rendszeres tornázás, vívás, mindennapi séták, téli sportok és gyakori turistakirándulások a főváros pompás környékére, megannyi hathatós eszközei a növendékek testi edzésének és szellemük fölfrissítésének.

Az intézet vezetője és a tanári kar a növendékek magaviseletét, iskolában való előmenetelét állandóan ellenőrzi. Minden növendéket egyéniségéhez, munkakedvéhez mérten foglalkoztatnak a felügyelő tanerők. A növendékek megszokják a rendszeres és pontos munkát; kivált a pedagógusok igyekeznek mindenféle tanulási nehézséget elhárítani, fölvilágosításokkal, magyarázatokkal szolgálni és az egész évi tananyagot a növendékek agyában fölfrissítve emlékezetükben megtartani. Az intézetnek külön önképzőköre van, ahol a növendékek megfelelő szellemi ellenőrzés mellett olvasnak föl, tudományos és szépirodalmi előadásokkal szórakoztatják egymást, nemesítik egymás lelkét és ilymódon bizonyos szellemi önállóságra tesznek szert, nemes versengésben, vajjon ki mulja felül a másikat.

Az intézet tanerői gondot fordítanak arra, hogy mindazt, amit manapság általános műveltségnek neveznek, nemcsak az iskola szűk keretében tanulják meg a növendékek, hanem könnyűszerrel folytonos megbeszélésekkel, a legkiválóbb tanerők társalgásával sajátítsák el. Minthogy pedig az általános műveltség megszerzésének egyik főeszköze a nyelvtudás, az intézetben kötelező a francia és német társalgás.

Az intézet növendékei külön tanfolyamokon sajátítják el a zongora- és hegedűjátékot, elsődrendű mesterek felügyelnek a növendékek játégyakorlatára. Természetes, hogy kitiűnő pedagógusok vezetése mellett könnyű a tanulás, könnyű az általános műveltség megszerzése és az intézet vezetőjének főbűszkesége méltán az lehet, hogy a növendékek tanulmányaikat a legkülönbözőbb intézetekben jó eredménnyel végzik. Az 1600 koronányi internátusi díj lefizetésével a szülőt semmiféle mellékkiadás nem terheli, ugynevezett az irodalom terén jőnevű igazgatójához, Gábor Ignácéhoz, aki pedagógiai érzékével, intelligenciájával, rendkívüli energiájával méltán vihatha ki a társadalom elismerését.

„mellékszámia” az internátusban ismeretlen fogalom. Az intézet vezetőjének nagy érdeme, hogy külön szünidei internátust alkotott, úgy, hogy a nagy vakációt a fiatalok a gondosabb pedagógiai felügyelet mellett töltheti el. Kirándulásokon, hegyi turákon, gyalogvándorlásokon a növendékek lelkében kifejlődik a természet szépsége iránti érzék, felejthetetlen impressziókat nyernek, úgy, hogy nemcsak testi fejlődésükre hasznos a nyári vakáció, de a lélek evolúciójára is.

A szünidei internátus növendékei érdekes és pedagógiai szempontból értékes kétheti gyalogvándorlásokon vesznek részt az intézet igazgatójának és néhány tanárának vezetésével. Az utolsó években a következő gyalogvándorlásokon vettek részt a szünidei internátus növendékei:

1905-ben Matlárházáról Poprád-Dobsinai jégbarlang—Vereskő—Murány—Tiszolc—Zlatnó—Poltár—Losonczig.

1906-ban Tátralomniczról a Királyhegyen és a murányi fensíkon keresztül Breznóbánya, a Szalkán át Kőrmöczbánya—Selmezbánya felé Lévaig.

1907-ben Innichen (Déltirol) Misurina Cortina d'Ampezzo—Falzarego nyergen keresztül Andraz—Aleghe—Agordó—Bellunó felé Velenczébe.

1908-ban Ujtátrafűredről Poprád—Dobsina—Murány—Tiszolc—Rimaszombat—Ajnácskő—Pétervásár felé a Mátrán keresztül Gyöngyösig.

1909-ben az internátus a nagy vakációt a francia nyelv gyakorlása céljából Franciaországban a Chamonix mellett fekvő Servozban — a Mont-Blanc alján töltötte.

A gyalogvándorlás utiránya a következő volt: Servoz—Chamonix—Argentiere—Tête-Noire—Col de la Forclaz—Murtigny, azután a Rhone völgyében, a Rhone gleccser mellett a Furkapason át Andermatt—Oboralp—Disentis—Ilanz, a felső Rajna völgyében.

1910-ben az internátus a nagy szünidőt ismét a Mont-Blanc alján Servozban töltötte. A gyalogvándorlás a következő ut-

irányban volt:

Servoz—Chamonix—Argentiere—Col de Balme—Martigny—Grand—St-Bernard—Acosta—Vartournanche, Alagna Monte—Rosa (déli tővénél) Varrallo—Orta—Lago-Maggiore—Milano.

Ezidén az intézet a nagy vakációt Tátralomniczon, külön e célra berendezett villában (nagy parkkal, teniszpályával) fogja tölteni. A gyalogvándorlás a murányi fensíkon, Királyhegy, a Szepesi Magura-Dunajec vidékére és a Magas-Tátra magyar és lengyel részére van tervezve, ahol a növendékeknek bőszeges alkalma nyílik a vidék természeti szépségeit és történelmi nevezetességeit megismerni. Internátusi díj a szünidőre utiköltséggel együtt 600 korona.

Bárki is óhajt érdeklődni a Gábor-internátus iránt, bizalommal fordulhat az internátus széles tudású, európai műveltségű, úgy a pedagógia, mint

Szenved ön? Bántja a köszvény? Fáj a feje vagy foga? Vannak fájdalmi a karokban vagy a lábszárakban? Fáj a dereka vagy háta? Akkor próbálja meg a világhírű

Oroszlán menthol sósorszeszt

a háziszerek királyát, mely erősebb és hatásosabb mint bármely más sósorszesz készítmény. Egy eredeti üveg ára csak **44 fillér.**

Nagy üveg 1-10 fill., óriási üveg 2-20 fillérbe kerül minden gyógyszerárban vagy üzletben

Főelárusítás: Nagy Kálmán gyógyszerárban Nyiregyházán.

Értesítés!

Aki ma jól akar mulatni, az csakis

a Pokol-hoz

cimzett (Friedmann-féle) vendéglőbe menjen, mely e hó 18-án szombaton este nyílik meg cigányzenével és hurka-estéllyel egybekötve a Vay Ádám-utca 4 sz. alá, olcsóbban. — Mindennap friss villásreggeli. — Hideg és meleg étkek.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esd

835

hol tisztán kezelt borok, frissen csapolt üveges és Maláta Dréher sörök, gyors és pontos kiszolgálás. — Alkalmas mulatóhely, étterem, sörház, kedélyes bohém-tanya. A legjutányosabb árban vállalok abbonenseket étlap szerint ebéd és vacsora **havi 48 koronáért.**

Miután a Friedmann-féle étterem konyháját május 1-én átvettem, van szerencsém róla Nyiregyháza és vidéke n. é. közönségét értesíteni és becses pártfogását kérni. Jó izletes konyhával állok a n. é. közönség rendelkezésére. — Társas ebédre és vacsorára megrendeléseket mérsekelt árak mellett ma csakis

a „Pokol”-ban lehet rendelni a leg-

Barabás Károlyné.

Teljes italmérési berendezések

sörkimérő-készülékek folyékony szénsavval, vagy légnomással való üzemre pálinka-, sör- és borkimérő-pritok, kimérő csapok, vezetékek és az összes szerelvények.

Dr. Wágner és Társai
Budapest, IX. kerület, Tinódy-u. 3. sz.
Elsőrendű különlegességi gyártmánya. Legnagyobb gyár e szakmában.
Tessék 3. számú árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

Berlin Nagy Szálloda

Budapest, VI. Révay-utca 10. szám.
Andrássy-ut mellett. Telefon 137—90.

Szobák 2 K 60 f-től feljebb.
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba.

Központi fűtés, lift, Vacuum-Cleaner.

Winkler Ottó igazgató.

Rózsafák

és futórózsák teljes és nagyvirágú. Petonia, Salvia, Pelargónia, piros verbéna, margarétha stb. stb. Száz-féle virágplánták csak

Doránt Ferenc

virág nagykertészet és modern virágkötészetében Kallói-u 59.
Telefon szám 188.

KOLLARIT-
BÖRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
 BIZTOS és IDŐTÁLLÓ
 SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez

kaucsuk-kompozícióval bevont fedőlemez,

„Kollarit“-bőrlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit“-bőrlemez

vizhatlan, a legnagyobb viharok ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemez

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható:

32-20-7

WIRTSCHAFTER ÁRMIN
 vaskereskedőnél Nyiregyházán.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

mert a „FORHIN“ a

sokszorta megjavított

„BORDÓI KEVERÉK“

kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is.

Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! — Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

I-SZOR
 kevesebb
 a gond,

II-SZOR
 kevesebb
 a munka,

III-SZOR
 kevesebb
 a munkabér!

„FORHIN“-gyártól BUDAPEST, VI., Váci-ut 93. szám.

Gyártjuk az eddig DR. ASCHENBRANDT szabadalmát képezett:

réz-kénport és bordói port is.

55-20-14

Villanyvilágítási berendezéseket,
 villanyvilágítási felszereléseket,
 valamint magántelefon és
 villanycsengőbevezetéseket

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan.

elvéllal olcsón és teljes jótállás mellett

HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

27

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

Csillárok és égőtestek raktáron.

„NIGRIN“

a legjobb cipő-krém az egész világon!

Az eddigi világhírű

wiksnek

vitriolnélküli gyártása.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fennállás.

Uj! selyemfestő és vegyszeti
 tisztító intézet **Uj!**

BATA JÓZSEF

III. kerület, Bocskay-utca 5. szám alatt.
 (A törvényszékkel szemben.)

Fest

gyapju, pamut, selyem, plüsszöveteket
 és szőrméket.

Tisztít

női, férfi, gyermek-ruhákat, csipke és szövet
 függönyöket.

Plissiroz

álló és lapos formákban.

Legjobb munka!

Mérsékelt árak!

Teljes

**szikvizgyári berende-
 zéseket,** szikvizgépeket,
 szifonokat

és az összes hozzávalókat legjobb minőségben
 szállítanak

Dr. Wagner és Társai

Egyesült szikvizgyárak R.-Társasága
 Budapest, IX., Tinódy-utca 3. szám.

Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék 1. számú árjegyzékünket kérni és
 ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

MODERN KÖNYOMDA

Litographia műintézet

DÁVIDHÁZY KÁLMÁN

Könyvkötészet és Dobozgyár r.-t.

Debreczen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Ajánlja legújabb találmányu gyorsajtóival
 felszerelt könyomdája készítményeit:

reklám-nyomatványokat

modern és színes kivitelben, levélpapír és
 üzleti nyomatványokat, névjegyeket sima és
 dombor nyomással, térképet, hangjegyeket
 32 stb. stb. művészi kivitelben. 8—2.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karcagi Ágyagiparnál,

Karczagon szerezhető be,
 hol egyes waggonrakomá-
 nyok is megrendelhetők. 22

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” Sósborszesz

mert a legtökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszor. — Törvényesen védve. — Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó- és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.

Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

Erényi Sándor-féle RÁDIUM sósborszesz vállalat

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

Butor

a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb izlésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi berendezések, valamint külön szobák, vagy egyes darabok szolid ár és pontos kiszolgálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában Nyiregyháza,
Kossuth-tér (törvényszéki palota mellett.)

Hunyady és Malachovsky

fényképészek műterme Nyiregyháza, Kállai-utca 2.

Égészen ujonnan épített modern műterem, mely a legmodernebben van berendezve, teljesen elkészült. — Így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mai kor kényes igényeit kielégítő **művészi fényképeket** készíthetjük el. Kivánatra vidéken is eszközölünk felvételeket legjutányosabb árban.

≡ Legrégibb fényképészeti műterem. ≡

Kovács Gyula

műbutorgyáros
DEBRECZEN,
butorcarnokát Hunyadi-u. 17. sz. alól

a Csapó- és Piacz-utca sarokra

(Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.

18

Alapított 1902. évben.

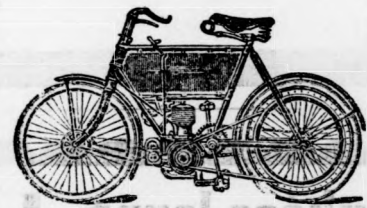
285—5—6

ROSENBERG ÉS HAMMER

varrógép- és kerékpárkereskedése

Debreczen, Piac-utca 8. szám.

(A kereskedelmi palotában.)

Az elismert legjobb

Viktória

kerékpárok egyedüli elárúsítása.

Szakszerű javítóműhely.

6000 ajándék óra.

Reklám céljából fentjelzett mennyiségű órát ajándékozunk a lap olvasóinak. — Csakis a legelegánsabb, — kívánat szerint — uri- vagy női alaku „Noblesse” precíziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon azonnal, amíg a készlet tart: **Hans Schmitz** arany- és ékszeráruházának, Wien, VI., Liniengasse 60.

Szőlő-oltványok.

Szőlővesszők és Gleditschia (élő kerítésnek alkalmas) **csemeték** beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepét Bihardíószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte: ingyen és bementve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva. **Olcsó ár és pontos kiszolgálás! Számtalan elismerő levél.** — A tisztelt érdeklődők a teiep megtekintésére szívesen láttatnak. 20

A legmodernebb

utazási eszköz!

Árjegyzék ingyen

Eredeti gyári áron

szállít:

Hastrup & Swetlik

bicikli raktára Éger (Csehország).

Gyász esetek alkalmával:

Telefon 247.

legolcsóbban és bizalommal vásárolhatunk **Tahy** utóda **Fehértói Béla** elsőrendű temetkezési intézetében Nyiregyházán, Vay Ádám utca 5. szám, Marschalkó-ház. Fa- és érczkoporsók és szemfedelek gyári raktára. Nagy mennyiségben való vásárlásom lehetőségessé teszi, hogy a gyászoló közönségnek elsőrangú gyártmányokat igen olcsó árban adhatok. Óriási raktár, legnagyobb választék, pontos és figyelmes kiszolgálás, szigorúan szolid árak!

Költségvetés díjtalan!

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-u. 10.

Üzletemet kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint. Állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló- és vendégszoba berendezéseket, ugy-szintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható, de raktáron levő különféle butorokat is utólr-érhetetlen olcsó árban

árusítok.

Üzletem szombaton és izr. ünnepnapokon zárva.

Raktáron állandóan 200 különféle lakberendezés található. 16

Tisztelettel

Glück Jenő.

Gazdák sütődéje R. T. Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy ujonnan épült sütődénkben az üzemet megkezdettük, hol a mai kor igényeinek és a legmesszebbmenő kívánalmaknak úgy hiegenikus, mint tisztasági szempontból megfelelőleg kizárólag csak házi komlós, burgonyanélküli kenyeret, kiflit és zsemlyét is sütünk és bármily mennyiségben kereskedőknek és házhoz szállítunk.

Az igazgatóság: Poroszlay László elnök, Grosz Béla alelnök, Mihalovics Jenő, Balásy József, dr. Gulyás István, Boros József, Fráter István, Benedek Zoltán, Grünberger Ignácz.

Felügyelő-bizottság: dr. Tüdös Kálmán elnök, Takács Samu, dr. Grünwald Zsigmond, Vajda Henrik, dr. Nagy Zoltán ügyész, Jakoby Dávid ügyvezető.

Helyi raktár: **SÁNDOR JAKAB** urnál Keskeny-u. 3. Ki mindennemű felvilágosítással szolgál és megrendeléseket pontosan eszközöl.

Kaszás György

épület- és diszműbádogos

NYIREGYHÁZA,

Debreczeni-utca 7.

Egyedül versenyképes!

Megnagyobbított és új gépekkel teljesen felszerelt műhelyében készít minden a bádogos szakba vágó munkát. Épület- és toronyfedések. Specialista iskolai ivóviztartányokban. Raktáron fürdőkádak, konyhaedények.

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megbízásokat azonnal elintéz

Minden jó gazdasszony

próbálja meg a

HOFFMANN-féle

pörkölt kávé

A közeledő bérnyelési

alkalomból

bérnyelési-ajándéknak alkalmas imakönyveit, olvasóit, képeit stb. ajánlja

Szántó Ernő

könyvkereskedő

katholikus parochia épület.